URZĄD STATYSTYCZNY W LUBLINIE

OPRACOWANIA SYGNALNE | Lublin, listopad 2016 r.

Kontakt SekretariatUSLUB@stat.gov.pl Tel. 81533 20 51, fax 81 533 27 61

Internet: http://lublin.stat.gov.pl/

Oddział w Zamościu

WYBRANE ZAGADNIENIA Z GOSPODARKI KOMUNALNEJ DLA PODREGIONU CHEŁMSKO-ZAMOJSKIEGO W LATACH 2014-2015

Gospodarka komunalna to dział gospodarki narodowej, którego zadaniem jest zaspokojenie materialno-bytowych potrzeb ludności miast i wsi. Do gospodarki komunalnej zalicza się między innymi:

- gospodarkę wodociągowo-kanalizacyjną,
- gospodarkę cieplną,
- dystrybucję paliw i energii na potrzeby gospodarstw domowych,
- oczyszczanie miast i wsi,
- gospodarowanie terenami zielonymi.

W opracowaniu zaprezentowano dane na temat sieci gazowej, wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Długość sieci gazowej w podregionie chełmsko zamojskim na koniec 2015 roku wyniosła 2676 km. W stosunku do poprzedniego roku odnotowano przyrost o 22 km. Największy przyrost długości sieci gazowej w 2015 roku, wystąpił w powiecie chełmskim – o 6 km oraz w powiecie zamojskim – o 7 km. Gęstość sieci gazowej w podregionie chełmsko-zamojskim w przeliczeniu na 100 km^2 w 2015 r. wyniosła 28,8 km (w województwie lubelskim 34,5 km). Największym zagęszczeniem sieci gazowej w 2015 r. poza miastami na prawach powiatu charakteryzowały się powiaty: krasnostawski 41,5 km oraz zamojski 47,3 km.

W latach 2014-2015 długość sieci wodociągowej rozdzielczej w podregionie chełmsko-zamojskim zwiększyła się. W 2015 roku w podregionie chełmsko-zamojskim oddano do eksploatacji 33 km sieci wodociągowej. Największa rozbudowa tej sieci w 2015 roku miała miejsce w powiecie biłgorajskim (10,7km), oraz w mieście Chełm (6,5km). Wpływ na to miały kończące się inwestycje wodociągowe dofinansowane ze środków unijnych. Całkowita długość eksploatowanej sieci wodociągowej w podregionie chełmsko-zamojskim w 2015 roku wynosiła 6405,3 km i stanowiła 30,5% długości sieci wodociągowej w województwie lubelskim. Tylko w jednym powiecie krasnostawskim – w 2015 roku nie odnotowano żadnych inwestycji w zakresie rozbudowy sieci wodociągowej, pomimo wykonanych pięćdziesięciu podłączeń wodociągowych do już istniejącej sieci rozdzielczej. Liczba awarii wodociągowych w podregionie chełmsko-zamojskim w 2015 roku wyniosła 1030.

Rys. 1 Sieć wodociągowa oddana do eksploatacji

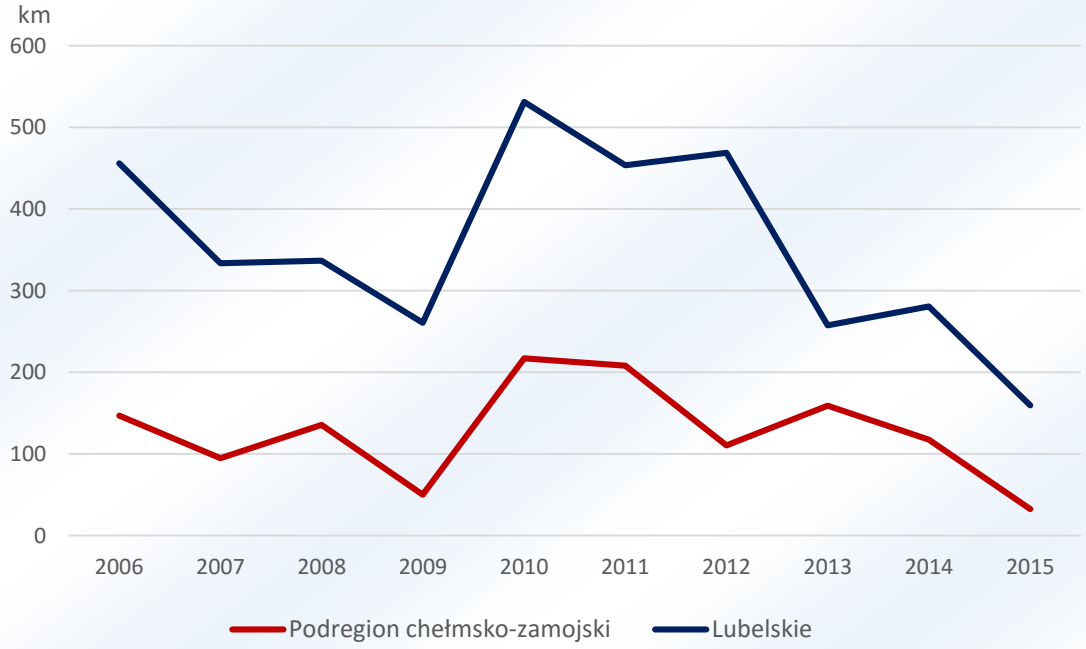

Tabl.1 Efekty rzeczowe inwestycji wodociągowych i kanalizacyjnych

Wyszczególnienie	Lubelskie		Podregion chełmsko-zamojski	
	2014	2015	2014	2015
Sieć oddana do eksploatacji w km:				
wodociągowa	281	160	117	33
kanalizacyjna	380	361	92	140
Budynki podłączone do sieci:				
wodociągowej	6597	4228	1491	919
kanalizacyjnej	6284	4796	1240	1644

Efektem rozbudowy sieci wodociągowej są nowe podłączenia budynków do sieci. Liczba nowych przyłączy nie jest bezpośrednio związana z nowymi inwestycjami, ponieważ rozbudowa przyłączy odbywa się również na już istniejących odcinkach sieci rozdzielczej. W 2015 roku na terenie podregionu chełmsko-zamojskiego najwięcej budynków mieszkalnych podłączono w powiecie biłgorajskim (187) i zamojskim (183), natomiast najmniej w powiecie krasnostawskim (50) oraz w mieście Zamość (53).

Rys.2 Nowo oddane przyłącza wodociągowe do budynków mieszkalnych

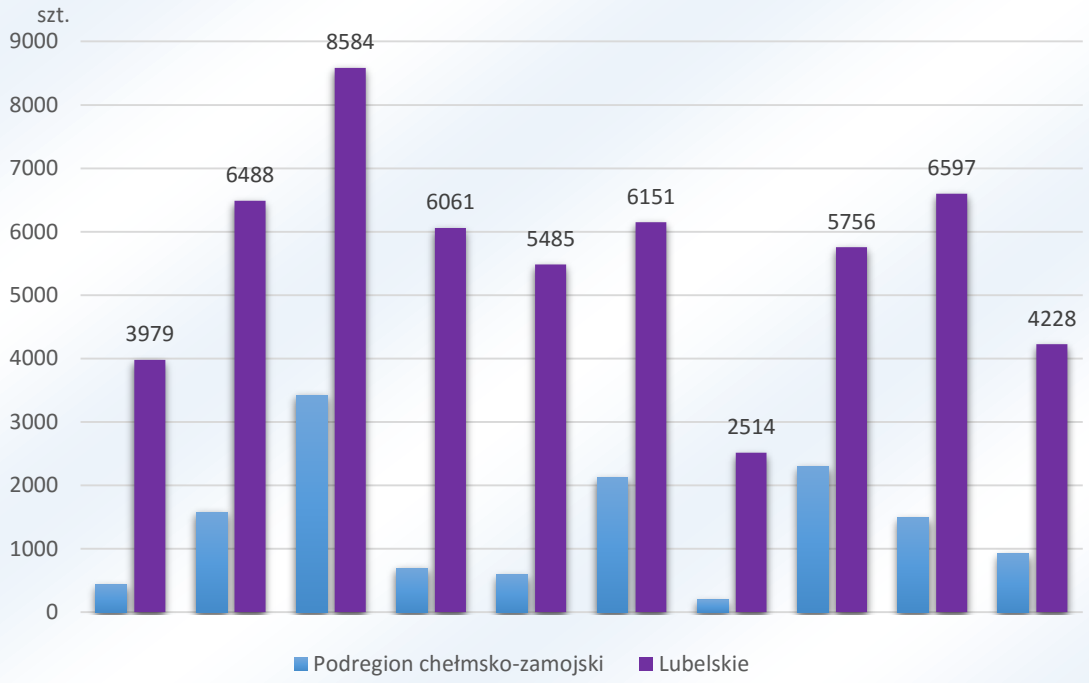

Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej w ostatnich latach miała wpływ na uruchomienie nowych źródeł zasilania bądź już istniejących ujęć wody. Źródłem zaopatrzenia wodociągów sieciowych, zarówno w podregionie chełmsko-zamojskim, jak i całym województwie lubelskim, były zasoby wód podziemnych, z których woda dostarczana jest do gospodarstw domowych oraz do indywidualnych gospodarstw rolnych. W podregionie chełmsko–zamojskim, podobnie jak we wszystkich pozostałych podregionach województwa lubelskiego, wodociągi nie były zasilane z powierzchniowych ujęć wody. Zużycie wody w gospodarstwach domowych jest zróżnicowane zarówno w powiatach podregionu chełmsko-zamojskiego, jak również we wszystkich województwach kraju. W ciągu kilku ostatnich lat na zużycie wody, szczególnie w miastach, miało wpływ: zastosowanie nowych technologii związanych z instalowaniem wodomierzy oraz rosnące ceny wody. Dla porównania: 1 mieszkaniec podregionu chełmsko-zamojskiego w 2015 roku zużył średnio 23,3m^3 wody, to jest ponad 5,2m^3 mniej niż przeciętny mieszkaniec województwa lubelskiego. W stosunku do poprzedniego roku średnie zużycie wody w gospodarstwach domowych w podregionie chełmsko-zamojskim wzrosło o 1,3m^3, to jest o 5,6%.

Rys.3 Zużycie wody w gospodarstwach domowych w podregionie chełmsko-zamojskim w latach 2014-2015

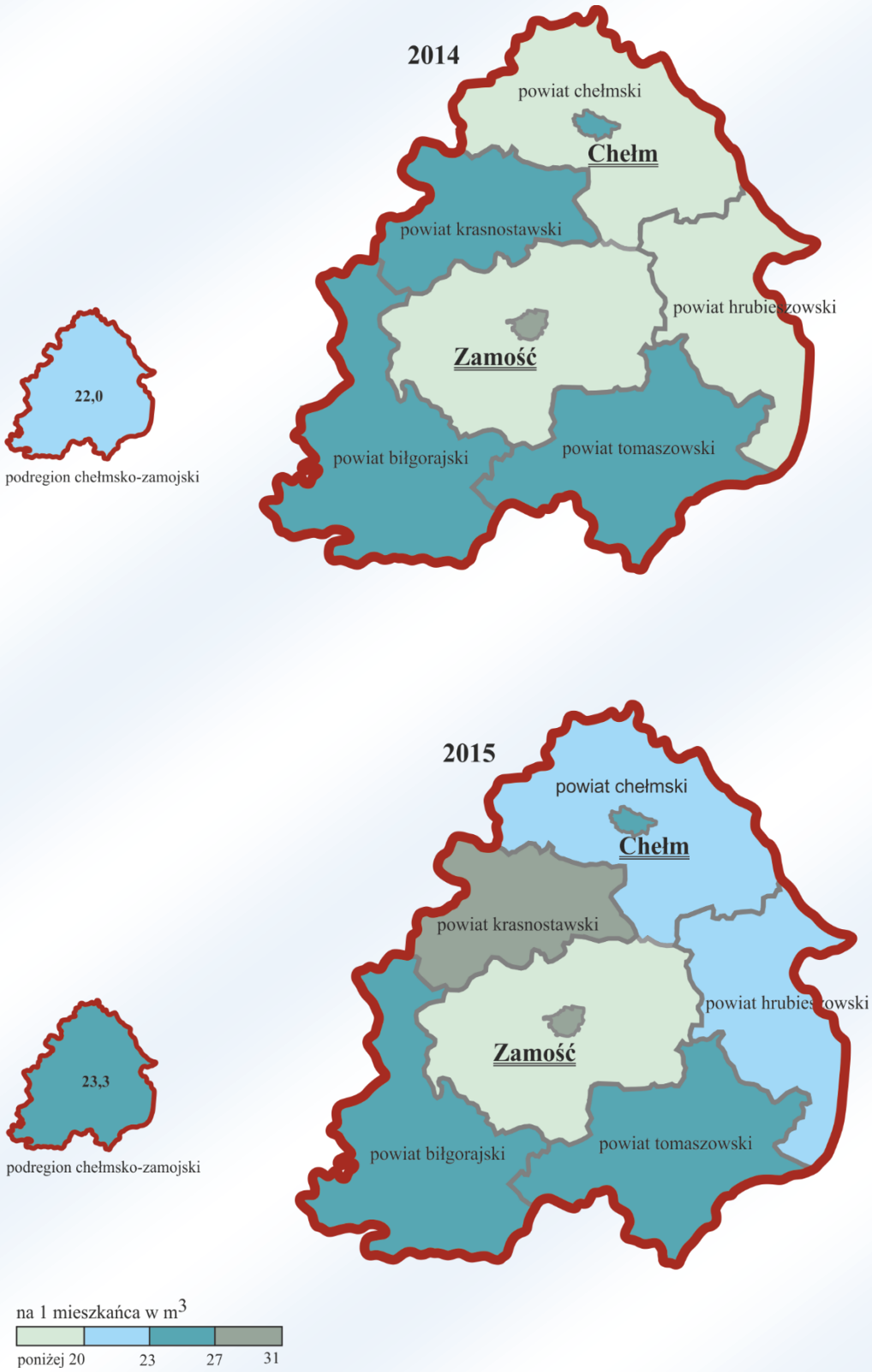

Wzrost zużycia wody w 2015 roku w podregionie chełmsko-zamojskim wystąpił we wszystkich jego powiatach. W 2014 roku spadek zużycia wody odnotowano w powiecie biłgorajskim, gdzie zużycie wody w gospodarstwach na 1 mieszkańca w porównaniu z 2013 rokiem zmniejszyło się o 0,3m^3, powiecie tomaszowskim – o 1,1m^3 oraz w mieście Zamość – o 0,2m^3. W 2015 roku bardzo niskie zużycie wody na 1 mieszkańca z wodociągów sieciowych w podregionie wystąpiło w powiecie chełmskim 21,5m^3 oraz w powiecie zamojskim 16,6m^3. Główną przyczyną takiego stanu jest nadal słabo rozwinięta sieć wodociągowa na tych terenach a także korzystanie mieszkańców z własnych studni głębinowych. W miastach na prawach powiatu zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca nieznacznie wzrosło i wynosiło w mieście Chełm 26,8m^3 to jest o 0,6m^3 więcej niż w 2014 roku , oraz miasto Zamość 28,0m^3 to jest o 0,4m^3 więcej niż w roku poprzednim.

Charakterystyczną cechą gospodarki wodno-ściekowej w podregionie chełmsko-zamojskim jest stosunkowo powolny rozwój sieci kanalizacyjnej w porównaniu do istniejących potrzeb. Całkowita długość eksploatowanej sieci kanalizacyjnej w podregionie chełmsko-zamojskim wyniosła w 2015 roku 1966,0 km i stanowiła 31,3% długości sieci w województwie lubelskim. W 2015 roku w podregionie oddano do eksploatacji 140,1 km sieci kanalizacyjnej, to jest o 48,5 km więcej niż w 2014 roku. Pod względem dynamiki jej rozwoju w 2015 roku wyróżniały się powiaty: biłgorajski (53,0km), zamojski (35,8km) i miasto Chełm (31,5km), w 2014 roku – również powiat biłgorajski (53,7km) oraz powiat chełmski (11,7km).

Rys.4 Sieć kanalizacyjna oddana do eksploatacji

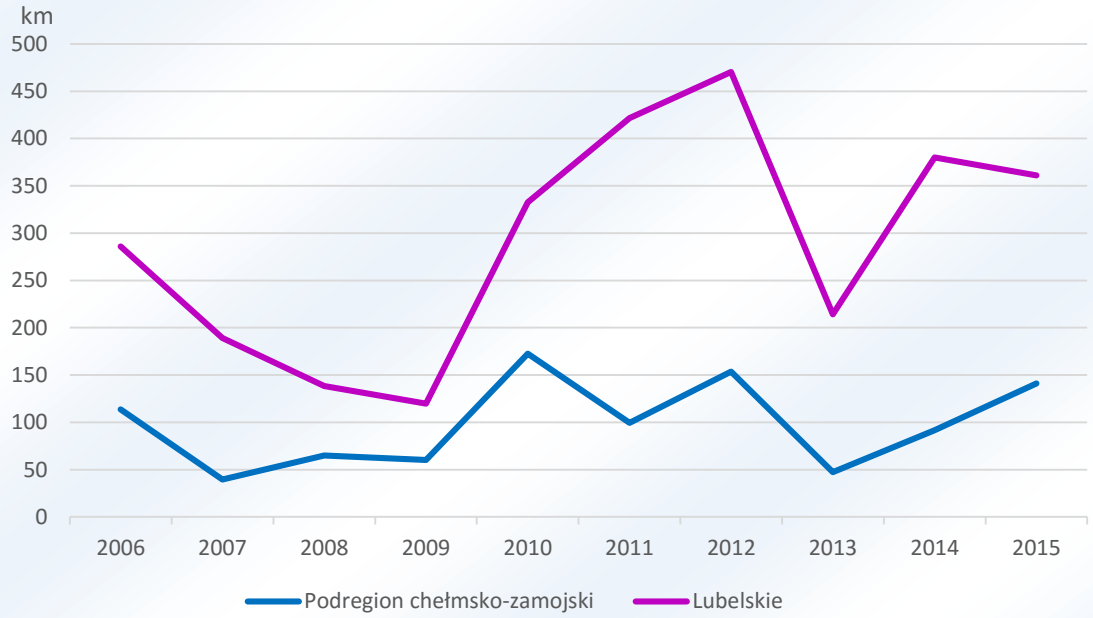

Efektem rozbudowy sieci kanalizacyjnej były również nowe podłączenia budynków. Podobnie jak przy sieci wodociągowej, liczba przyłączy kanalizacyjnych nie zawsze ma związek z przyrostem sieci kanalizacyjnej, ponieważ rozbudowa przyłączy odbywała się również na już istniejących odcinkach sieci sanitarnej. W 2015 roku na obszarze podregionu chełmsko-zamojskiego najwięcej budynków mieszkalnych podłączono w powiatach: biłgorajskim (424), tomaszowskim (195) oraz zamojskim (453), a w 2014 roku w powiecie biłgorajskim (691) oraz tomaszowskim (151).

Rys.5 Nowo oddane przyłącza kanalizacyjne do budynków mieszkalnych

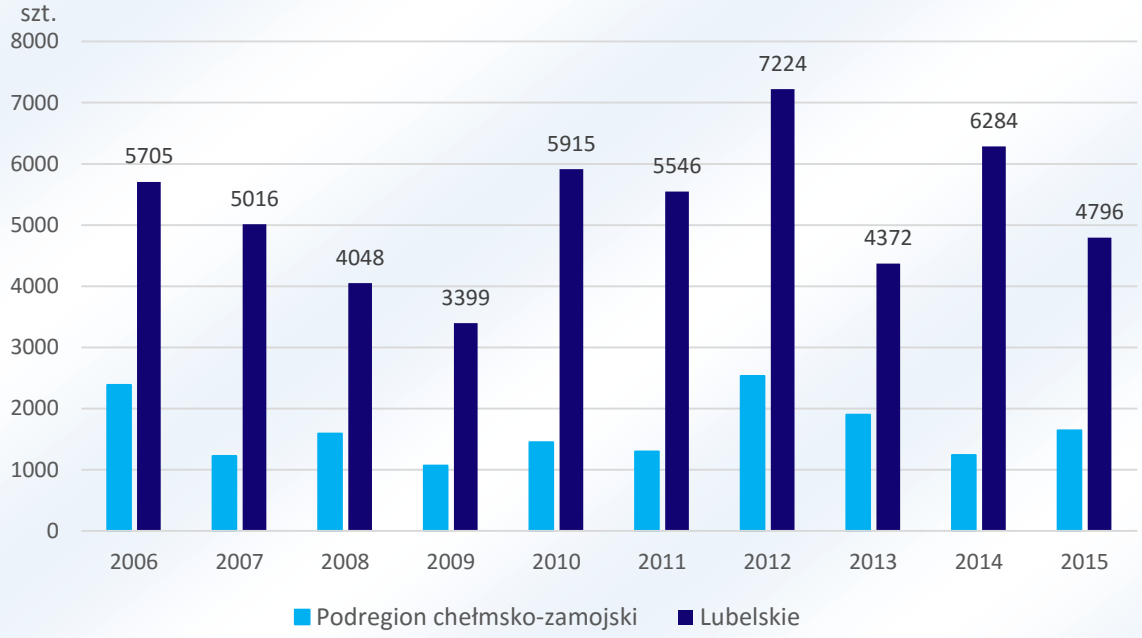

Rozwój sieci kanalizacyjnej jest bardzo ważny w zapewnieniu odpowiednich standardów życia dla mieszkańców, jak również dla ochrony środowiska. W podregionie chełmsko-zamojskim w 2015 roku ogólnospławną siecią kanalizacyjną odprowadzono 9,0 hm^3 ścieków, to jest o 0,1hm^3 więcej niż w 2014 roku. Liczba awarii w podregionie w 2015 roku wyniosła 959 i miało to związek z istniejącą przestarzałą już siecią kanalizacyjną. W podregionie chełmsko-zamojskim, podobnie jak w całym województwie lubelskim, wszystkie ścieki bytowe odprowadzane siecią kanalizacyjną kierowano do oczyszczalni. Pomimo rozbudowy sieci kanalizacyjnej finansowanej przez jednostki samorządowe w dalszym ciągu większa część gospodarstw domowych, szczególnie na terenach niezurbanizowanych, korzysta ze zbiorników bezodpływowych i z oczyszczalni przydomowych.

Tabl.2 Wskaźniki gęstości sieci z zakresu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej

Wyszczególnienie	Lubelskie		Podregion chełmsko-zamojski	
	2014	2015	2014	2015
Gęstość sieci w km/100 km2 :				
wodociągowej	83,0	83,7	68,6	68,9
kanalizacyjnej	23,6	25,0	19,7	21,2

Zarówno w 2015 roku, jak i w 2014, długość czynnej sieci kanalizacyjnej w podregionie chełmsko-zamojskim była ponad trzykrotnie mniejsza niż wodociągowa. Spowodowało to duże dysproporcje między zaopatrzeniem w wodę a odprowadzanymi ściekami, w wyniku czego powstał problem niekontrolowanego odprowadzania ścieków do wód i ziemi, zwłaszcza na terenach wiejskich. Takie pozbywanie się ścieków prowadziło do degradacji środowiska.

Odnotowane w latach 2014-2015 efekty inwestycyjne nie miały wpływu na wzrost gęstości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w podregionie chełmsko-zamojskim. W 2015 roku w przypadku sieci wodociągowej na 100km^2 przypadało 68,9 km sieci przy 83,7 km w województwie lubelskim. Zanotowany w podregionie niewielki wzrost gęstości sieci o 0,3 km był niższy niż w województwie lubelskim który wynosił 0,7 km. Największe zagęszczenie sieci wodociągowej w podregionie chełmsko-zamojskim (poza miastami na prawach powiatu) wystąpiło w powiecie chełmskim i krasnostawskim.

Rys.6 Gęstość sieci wodociągowej w podregionie chełmsko-zamojskim w latach 2014-2015

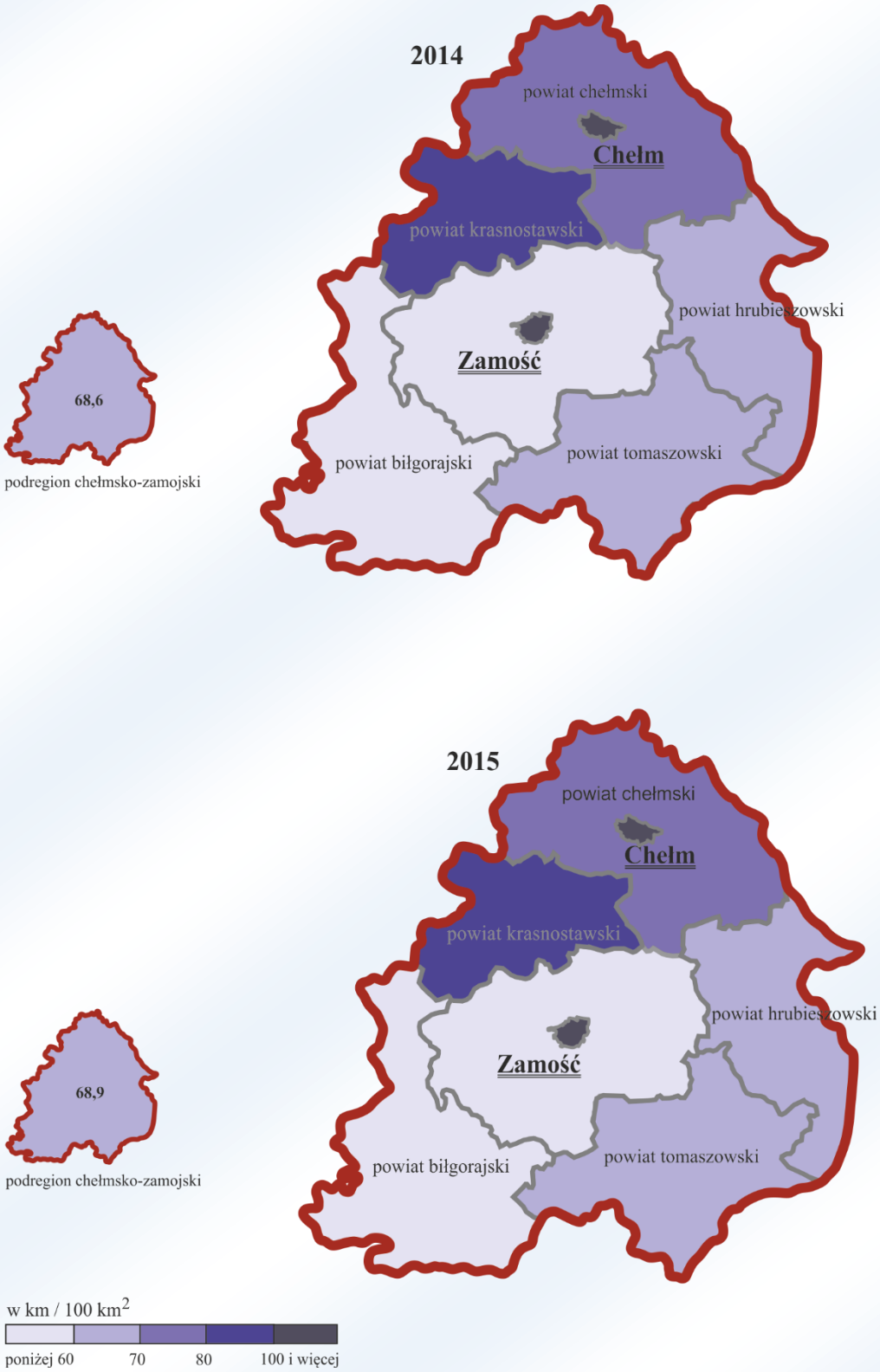

W przypadku sieci kanalizacyjnej na 100 km^2 powierzchni w podregionie chełmsko-zamojskim w 2015 roku przypadało 21,2 km sieci przy średnim wyniku 25,0 km w województwie lubelskim. W podregionie nastąpił wzrost w porównaniu do poprzedniego roku o 1,5 km. Największe zagęszczenie sieci kanalizacyjnej (poza miastami na prawach powiatu) występowało w powiecie biłgorajskim – zarówno w 2014, jak i 2015 r.

Rys.7 Gęstość sieci kanalizacyjnej w podregionie chełmsko-zamojskim w latach 2014-2015

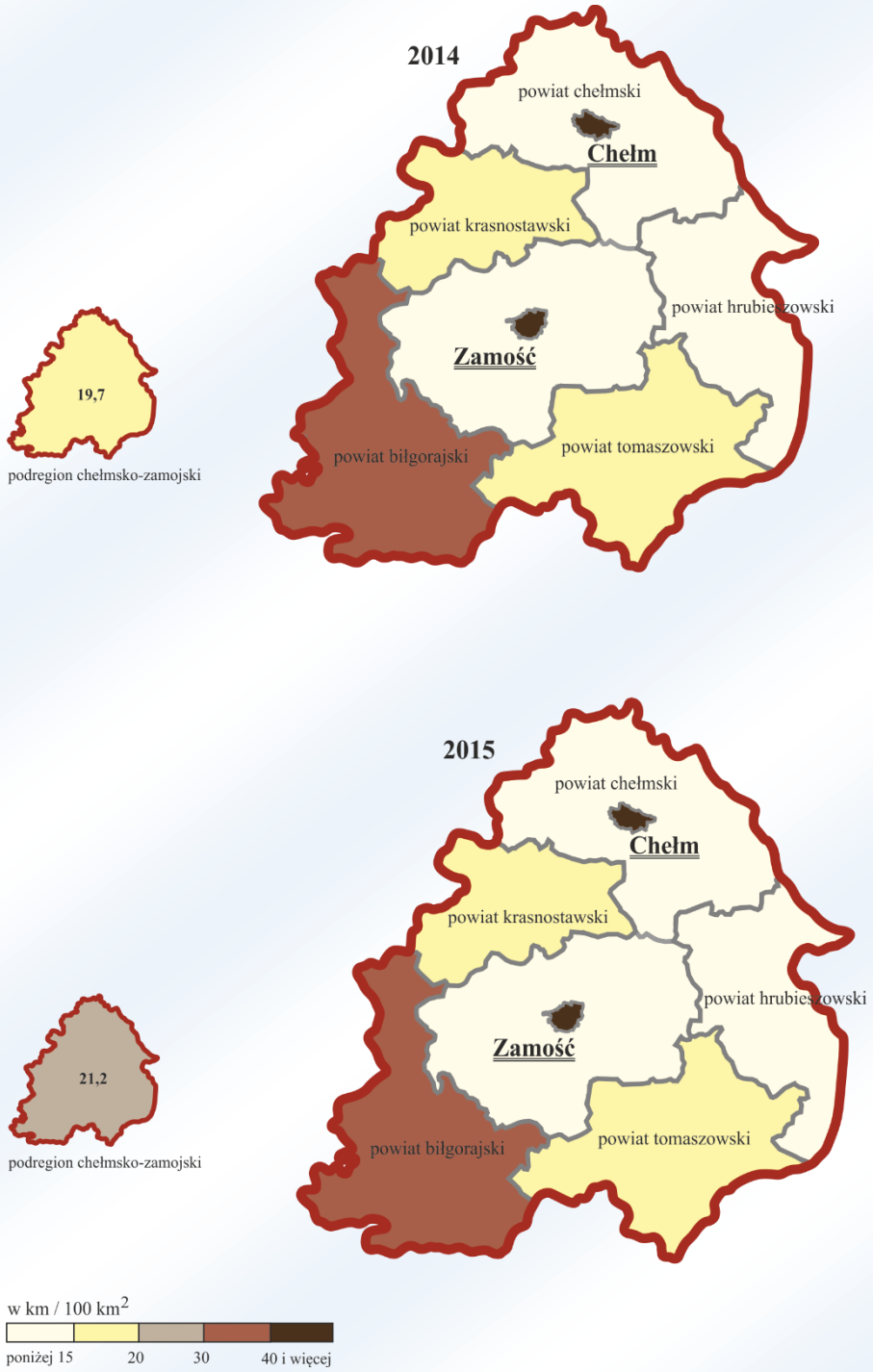

Wnioski:

- Na podstawie danych można stwierdzić że rozbudowa sieci gazowej utrzymuje się na podobnym poziomie.
- Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w podregionie chełmsko-zamojskim systematycznie wzrasta.
- Sieć kanalizacyjna cechuje się mniejszą gęstością niż sieć wodociągowa, zarówno na terenach miejskich, jak i wiejskich.
- Na terenach o niskiej koncentracji ludności sieć kanalizacyjną zastępują przydomowe oczyszczalnie ścieków.

  Brak dostatecznie rozbudowanej sieci kanalizacyjnej w gminach wiejskich wpływa na zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

Opracowanie:

Urszula Milczuk - Urząd Statystyczny w Lublinie Oddział w Zamościu

skład komputerowy, wykresy - Wiesław Typiak - Urząd Statystyczny w Lublinie Oddział w Zamościu.

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego w Lublinie